

Mezi Vietnamem a Ukrajinou: Úvahy o ukončení války

 nationalinterest.org/blog/paul-pillar/between-vietnam-and-ukraine-reflections-ending-war-206359

29. března 2023

Tento týden uplyne padesát let od doby, kdy Spojené státy stáhly své poslední vojáky z Vietnamu. Byl to konec nejkrvavější americké války, měřeno podle amerických obětí, od druhé světové války. Odlet posledního letadla nesoucího vojáky vyvrcholil šedesátidenní lhůtou pro stažení, jak je stanoveno mírovou dohodou, kterou vyjednali Henry Kissinger a Le Duc Tho a která byla podepsána v Paříži v lednu 1973.

Byl jsem v tom posledním letadle. Jako armádní poručík v jednotce, která zpracovávala personál přicházející nebo odcházející z Vietnamu, jsem musel zvládnout odjezd dalších vojáků, kteří byli stále ve Vietnamu, než jsme si s kolegy mohli sbalit kufry a vydat se domů. Tato zkušenost podnítila trvalý zájem o ukončení válek, které se staly předmětem doktorské disertační práce a knihy a předmětem mnoha úvah o následných konfliktech.

Mírová dohoda z roku 1973, bez ohledu na to, co mnozí tvrdili, byly její nedostatky, byla v té době správným postupem USA.

Nedosáhnout této dohody nebo něčeho velmi podobného by znamenalo pokračování nákladného zapojení USA do konfliktu, který by nevyhnutelně prohrál s hnutím – Viet Minh, který se stal severovietnamským režimem – který ztělesňoval vietnamský nacionalismus a měl vítr dekolonizace v zádech.

Některé dohody o ukončení války jsou nevyhnutelně tak nepopulární, jako jsou nezbytné. Domácí kritika vietnamské politiky Kissingera a prezidenta Richarda Nixona přišla především od těch, kteří tvrdili, že Spojené státy měly z této války vystoupit dříve. Kritika však přišla také od těch, kteří věřili – přesvědčení, které přetrvává v několika malých kruzích po celá desetiletí –, že Spojené státy by stále mohly dosáhnout úspěšného výsledku vietnamské války, pokud by v ní zůstaly.

Tento obrázek je paralelní s kritikou politiky Bidenovy administrativy vůči válce na Ukrajině, přičemž někteří tvrdí, že Spojené státy by měly ustoupit od své podpory ukrajinskému válečnému úsilí, a jiní volají po zvýšení této pomoci. Tyto neshody se částečně týkají toho, jak by měla být válka vedena, ale jsou to také neshody ohledně toho, jak válka může a měla skončit, protože argumenty mají důsledek o tom, jaké podmínky na bojišti vytvoří nebo nevyvolají podmínky u jednacího stolu, které povedou k dosažení mírové dohody.

Kompromisní dohody jsou pravidlem a jasné vítězství nebo porážka výjimkou ve válkách, na kterých záleželo Spojeným státům od konce druhé světové války. Obě strany obvykle odcházejí od jednacího stolu nespokojené s některými věcmi, a to platilo i pro Pařížskou dohodu z roku 1973. Nespokojenosti na americké straně odpovídala frustrace Hanoje z toho, že musela znovu odložit – jak to udělal Viet Minh při vyjednávání s Francouzi v roce 1954 – svůj cíl vládnout nad sjednoceným Vietnamem. Možná to bylo znamením této frustrace, že letecká základna, kde jsem byl umístěn, byla po podepsání dohody a devadesát minut předtím, než vstoupilo v platnost příměří, vystřelena komunistickými silami.

Aby byly nějaké mírové dohody vůbec uzavřeny, možná budou muset hodně ponechat náhodě. Nikdo nemohl s přesností předvídat, jak se události vyvinou v zápase mezi Severním a Jižním Vietnamem, když americké síly odejdou. Nixon a Kissinger očekávali, že Jižní Vietnam nebude schopen stát donekonečna, ale bude stát dost dlouho na to,

aby Američané do značné míry zapomněli na Vietnam a přešli k jiným otázkám. To byl koncept „slušného intervalu“, který si zaslouží kritiku, protože strategie byla motivována domácími politickými ohledy. Nicméně ponechání velké části bezprostřední budoucnosti Jižního Vietnamu náhodě bylo pravděpodobně zásadní pro překlenutí mezery ve vyjednávání mezi Washingtonem a Hanojí a pro dosažení jakékoli dohody.

Pomýlené války jsou obzvláště náchylné k nepořádku, když konečně skončí, nebo když se z nich Spojené státy stahují. Samotná chyba obvykle zahrnuje selhání klientského režimu, aby se stal dostatečně silným a legitimním, aby obstál sám. Zhroucení tohoto režimu je tedy součástí ošklivého rozuzlení. Ve Vietnamu k tomuto kolapsu došlo o dva roky později, mezi snímky záchranných vrtulníků na střeše v Saigonu. V Afghánistánu to přišlo s pádem vlády Ašrafa Ghaního v srpnu 2021, uprostřed snímků Afghánců, kteří se na letišti v Kábulu drží dopravních letadel. Samotná rychlost druhého kolapsu podtrhla marnost předchozích dvou desetiletí pokusů o budování národa v Afghánistánu pomocí vojenské síly.

Vztahy mezi Washingtonem a klientskými režimy tvořily důležitou dimenzi ukončení i vedení válek. Nixon využil tohoto rozměru během prezidentské volební kampaně v roce 1968, když tajně využil emisary k naléhání na jihovietnamského prezidenta Nguyena Van Thieua, aby se bránil mírové iniciativě Johnsonovy administrativy, která by v případě úspěchu mohla přinést vítězství demokratickému kandidátovi Hubertu Humphreymu. Thieu, který poznal sílu takové obstreperousness, ji později aplikoval na samotného Nixona, když se Kissinger a Tho blížili ke konci jejich vyjednávání. Jedním z výsledků byla ničující bombardovací kampaň proti Severnímu Vietnamu v prosinci 1972 známá jako vánoční bombardování— největší letecký útok těžkých bombardérů od 2. světové války — jehož cílem bylo stejně tlačit na Thieua, aby neblokoval dohodu, jako nátlak na Hanoj.

Dnešní politické otázky týkající se války na Ukrajině zahrnují odpovídajícím způsobem choulostivé a obtížné otázky týkající se vztahu mezi Washingtonem a Kyjevem a toho, jak se jejich zájmy liší. Mezi touto válkou a válkou ve Vietnamu jsou samozřejmě velké rozdíly, včetně nejen toho, že Spojené státy přímo nezapojily své vlastní jednotky, ale také toho, že Ukrajina je vedena legitimní vládou s velkou podporou veřejnosti a stala se obětí. nahá mezinárodní agrese, spíše než dědictví částečné dekolonizace. Ale konec této války bude pravděpodobně opět zahrnovat přesvědčování ukrajinského spojence stejně jako tlak ruského protivníka.

V době podpisu dohody z roku 1973 probíhaly protesty proti válce ve Vietnamu ve Spojených státech několik let ve velkém množství. Vykazovaly několik opakujících se neúčinných charakteristik mnoha takových protestů, včetně sebespravedlnosti, zájmu více o objem a emoce než o praktické dopady na politiku a zjevný nedostatek uznání za to, co je zapotřebí k ukončení války. Akce, jako je únik dokumentů Pentagon Papers, byla považována za hrdinskou, i když úniky nijak neurychlily stahování amerických jednotek, které v době úniku již probíhalo.

Síla amerických jednotek ve Vietnamu vyvrcholila přibližně 540 000 v době, kdy Nixon převzal prezidentský úřad. Přivést domů tak velkou armádu je obrovský úkol, nejen z hlediska základní logistiky, ale také uprostřed probíhající války, jako je bezpečnost sil a pokračující rotace personálu, která udrží vyváženou strukturu sil, v níž budou pokračovat základní podpůrné funkce. . Jedním z odrazů toho je, že velká část mé práce během mého roku ve Vietnamu – i když celkové čerpání pokračovalo rychlým tempem – zahrnovalo zpracování armádního personálu do Vietnamu a také z něj. Mnoho vojáků mě vidělo přicházet a – s jejich služebními cestami zkrácenými čerpáním – odcházet.

Rád si myslím, že práce mých kolegů a mě během té doby udělala více – velmi přímým a kvantifikovatelným způsobem – k tomu, aby se americké jednotky dostaly z Vietnamu, než cokoli, čeho dosáhl

někdo s bullhornem nebo transparentem na americké ulici. Práce to rozhodně nebyla hrdinská, ale nezbytná. Spolu s mnoha světskými logistickými úkoly byla potřeba vypořádat se lidsky se znepokojivě vysokým počtem vojáků, kteří se v té fázi války stali uživateli heroinu.

Nepořádek pokračoval až do konce. Stažení 25 000 amerických vojáků stále ve Vietnamu, když byla podepsána Pařížská dohoda, mělo být koordinováno s repatriací amerických válečných zajatců držených v Severním Vietnamu. Koordinace fungovala uspokojivě až do posledních dvou týdnů, kdy jsme kvůli neshodám ohledně pohybu vězňů museli naše letové operace zmrazit. Jakmile byla ta snafu vyřešena, měli jsme jen tři dny na přesun posledních několika tisíc vojáků a zároveň jsme ukončili záležitosti naší vlastní jednotky. Během toho finále jsem skoro vůbec nespál, než jsem mohl nastoupit do C-141 a prospat většinu cesty přes Pacifik.

Jednou v Kalifornii jsem se zúčastnil krátké ceremonie, na které byla moje jednotka – 90. náhradní prapor – formálně deaktivována a její barvy byly staženy. Reportér na ceremonii se zeptal na můj názor. Vyjádřil jsem naději, že jednotka – která se poprvé postavila na evropské scéně ve druhé světové válce – už nikdy nebude muset být znovu aktivována pro další zahraniční válku.